

➤ Прочети внимателно текста.

Лозарят и косето

Напекло топлото мартенско слънце. Закапали весело капчуците. Стопанинът грабнал ножицата и се провикнал към косето:

— Хайде, Косе Босе, тръгвай с мене да подрежем лозите!

— Не мога — отвърнало косето, — защото си имам работа: гнездо вия. И отлетяло за сламчици.

Зашумял вятърът над хълмовете. Бръмнали пчелите по градините. Стопанинът нарамил мотиката и погледнал към гнездото на косето:

— Тръгвай, Косе Босе, с мене — да прекопаем лозето.

— Дума да не става! — отвърнало косето. — Аз тъкмо сега съм захванало да снасям яйца! И си останало в гнездото.

Затрещели юнските гръмотевици. Проливни дъждове окъпали земята. Стопанинът нарамил пръскачката и пак викнал на косето:

— Косе Босе! Хайде да пръскаме, че маната¹ може да изгори гроздето.

— Върви сам! Не виждаш ли, че аз тука пиленца мътя! — отвърнало косето и притихнало в гнездото.

Гъсти буренаци заглушили лозите. Грижовният стопанин наточил косера си и попитал косето:

— Косе Босе, няма ли да дойдеш с мене — да оплевим лозето?

— Няма! — отвърнало косето, — Сега ще уча пиленцата си да хвърчат.

Настъпила есента. Кехлибарени гроздове натегнали под лозите. Стопанинът подкарал колата към лозето.

— Къде си, Косе Босе? — провикнал се той.

— Тук! — изчуруликало косето.

— Хайде да берем грозде!

— Ида! — припнало косето. — Почакай само да повикам пиленцата си. Всички ще берем!

Но лозарят му казал:

— Почакай, почакай ти сега. Който не е работил, не трябва и да яде.

---

¹ Мана – болест по лозята.

1. Посочи две неща, които стопанинът предложил на косето да направят заедно.

Първо

.....

.....

.....

.....

.....

Второ

.....

.....

.....

.....

.....

2. Защо косето отказало да помогне, когато мартенското слънце напекло?

А) виело гнездо

Б) снасяло яйца

В) мътело пиленца

3. Коя от думите описва най-добре стопанина? Отбележи със знака √.

глупав

груб

работлив

Посочи две доказателства за това.

Първо доказателство:

.....

.....

.....

.....

.....

Второ доказателство:

.....

.....

.....

.....

.....

4. Би ли избрал косето за свой приятел? Отбележи със знака ✓

да

не

Посочи две причини, с които да обясниш своя избор.

Първа причина:

.....

.....

.....

.....

.....

Втора причина:

.....

.....

.....

.....

.....

5. Какво е косето според текста?

А) отзивчиво

Б) хитро

В) надменно

6. Какъв е изводът от приказката?

.....

.....

.....

.....

.....

7. Какво прави косето, когато стопанинът го вика, за да берет лозето?

- A) отива да помогне заради приятелството
- B) остава да се грижи за своите пиленца
- B) иска да вземе и пиленцата, за да ядат наготово

8. Какви думи са *пръскаме* и *пръскачка*?

- A) синоними
- B) многозначни
- B) сродни

9. Какво е по цел на изказването изречението: *Дума да не става!*

- A) съобщително
- B) възклицателно
- B) въпросително

➤ Прочети само оцветената част от текста и реши следните задачи:

10. Открий един подлог и го запиши.

.....

11. Препиши едно сложно изречение.

.....

.....

.....

.....

.....

ТЕКСТ ЗА ДИКТОВКА

Задъхано и зачервено, Ането стигна до гората. Страните му пламтяха. Пристъпи боязливо под дърветата. Посрещнаха го тъмни вечерни сенки. Влажният въздух разхлади челото му. Дълго вървя покрай дънерите, покрити със златист мъх. Прегази едно поточе, което чудно чуруликаше. Над бистрата бърза вода трепкаха сини пеперудки. Къпеха се малки птички. Прекоси една полянка, цялата посипана с дребни бели гъбки като дъждобрани на буболечки. Покачи се на една височинка и погледна наоколо. Нищо не се виждаше. Върховете на дърветата се полюшваха леко, разклатени от вечерния вятър.

(по Ангел Каралийчев)

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ТЕСТА ЗА IV КЛАС
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

10 май 2017 г.
Изпитен вариант 1

„Лозарят и косето”

<i>№</i>	<i>Критерии за оценка на свободния отговор - задача № 1</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За два посочени адекватни отговора	2
2.	За един адекватен отговор	1
3	За неадекватен отговор	0
4.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	2

Примери за приемливи отговори:

Да подрежат лозите, да прекопаят лозето, да пръскат лозето, да оплевят лозето, да берат грозде

Бележки:

- За приемлив се приема отговорът, записан с изречение, израз или цитат от текста.
- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

<i>№</i>	<i>Критерии за оценка на свободния отговор - задача № 3</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За отбелязан приемлив отговор и посочени две адекватни доказателства	2
2	За отбелязан приемлив отговор и посочено едно адекватно доказателство	1
3.	За отбелязан неприемлив отговор и посочено неадекватно доказателство	0
4.	За неприемлив отговор и/или за липса на посочена причина	0
5	За липса на отговор	0
	Максимален брой	2

Примери за приемливи отговори: *Стопанинът е работлив: а) грижи се лозето да бъде прекопано; б) грижи се лозето да бъде оплевено; в) грижи се да се роди здраво грозде; г) грижи се за своя имот.*

Бележки:

- За приемлив се приема отговорът, записан с изречение, израз или цитат от текста.
- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

№	Критерии за оценка на свободния отговор - задача № 4	Брой точки
1.	За посочени две адекватни причини за избора на отговора	2
2.	За посочена една адекватна причина за избора на отговора	1
3.	За неадекватен отговор или непосочени причини	0
4.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	2

Примери за приемливи отговори:

- *Не бих избрал косето, защото: а) лъже; б) оставя работата на другите, а когато всичко е готово, косето се възползва от него.*

Бележки:

- За приемлив се приема отговорът, записан с изречение, израз или цитат от текста.
- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

№	Критерии за оценка на свободния отговор - задача № 6	Брой точки
1.	За адекватен извод	1
2.	За неадекватен извод	0
3.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	1

Примери за приемливи отговори:

Който не работи, не трябва да яде!

Изводът е, че косето иска да яде незаслужена храна, но стопанинът е справедлив и не му дава да яде.

Изводът е, че косето не е работило и не трябва да яде от гроздето.

Бележки:

- За приемлив се приема отговорът, записан с изречение, израз или цитат от текста.
- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

№	Критерии за оценка на свободния отговор - задача № 10	Брой точки
1.	За правилно посочен подлог	1
2.	За посочени други части на изречението	0
3.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	1

Примери за приемливи отговори: *гърмотевици, дъждове, стопанинът, маната, аз, косето.*

Бележки:

- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

<i>№</i>	<i>Критерии за оценка на свободния отговор - задача № 11</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За правилно посочено сложно изречение	1
2.	За посочен друг вид изречение	0
3.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	1

Пример за приемлив отговор:

Стопанинът нарамил пръскачката и пак викнал на косето.

Хайде да пръскаме, че маната може да изгори гроздето.

Не виждаш ли, че аз тука пиленца мътя.

Отвърнало косето и притихнало в гнездото.

Бележки:

- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

Ключ за отговорите на задачите с избираем отговор:

№ на задачата	Верен отговор	Брой точки
№ 2	А	1
№ 5	Б	1
№ 7	В	1
№ 8	В	1
№ 9	Б	1